

Nadere toelichting WELL principes gezondheid

Voor het principe *rust* wordt gekeken in hoeverre het plangebied bijdraagt aan een prikkelarme omgeving die uitnodigt tot ontspanning. Het gaat daarbij om meer dan alleen geluidsbeperking: ook visuele rust, natuurlijke afscherming en een logische ruimtelijke ordening dragen bij aan het gevoel van kalmte. Een zorgvuldige inrichting van rustige plekken – zoals beschutte zitplekken, wandelroutes zonder verkeersdrukke en het gebruik van natuurlijke elementen zoals beplanting, bomen of water – speelt hierin een belangrijke rol. Daarnaast wordt bekeken of harde materialen, kunstlicht of drukke visuele elementen bewust kunnen worden vermeden, en of mensen zich veilig en prettig kunnen voelen op deze plekken dankzij goede zichtlijnen en sociale veiligheid.

Het principe *samenzijn* draait om het stimuleren van sociale interactie in de openbare ruimte. Daarbij wordt beoordeeld of het ontwerp voldoende plekken biedt waar bewoners en bezoekers elkaar op een laagdrempelige manier kunnen ontmoeten. Denk aan uitnodigende pleinen, gedeelde binnentuinen of plekken waar informele gesprekken kunnen ontstaan. Ook de toegankelijkheid van deze plekken voor jong en oud en het gevoel van veiligheid zijn belangrijke aspecten die hierin worden meegewogen.

Voor *experiment* wordt gekeken of het ontwerp ruimte biedt aan initiatieven van bewoners of ondernemers, en of er flexibiliteit is ingebouwd om tijdelijke of innovatieve invullingen mogelijk te maken. Denk bijvoorbeeld aan vrije ruimtes die kunnen worden gebruikt voor experimenten, tijdelijke voorzieningen of bewonersinitiatieven die inspelen op veranderende behoeften in het gebied. Bij het principe *gezonde voeding* wordt beoordeeld of het ontwerp gezonde voedselkeuzes of lokale voedselproductie stimuleert. Dit kan bijvoorbeeld door ruimte te bieden aan buurtmoestuinen, eetbaar groen of watertappunten, maar ook door na te denken over de positionering van gezonde horeca of winkels in het gebied.

De toetsing van de thema's *groen* en *gezond water* is reeds uitgewerkt in Hoofdstuk 8 over duurzaamheid, groen en klimaatadaptatie. Hierin is opgenomen hoe het ontwerp bijdraagt aan biodiversiteit, de kwaliteit en zichtbaarheid van water, en de rol van groen in het versterken van het leefklimaat. Groene maatregelen zoals tuindaken kunnen daarbij een extra laag van beleving toevoegen aan het gebied. Zo biedt een daktuin niet alleen ruimte voor waterberging en verkoeling, maar creëert het ook een gedeelde plek voor ontspanning en ontmoeting – juist ook voor bewoners van appartementencomplexen met slechts een (klein) balkon. Daarmee ontstaat een gelaagd netwerk van groene verblijfsplekken: zowel op het dak als in de openbare ruimte.

Het principe *actieve beweging* wordt beoordeeld op basis van ontwerpkeuzes die lopen, fietsen en spelen stimuleren (STOMP- aanpak). Van belang is dat het ontwerp uitnodigt tot bewegen, spelen en ontmoeten. De inrichting van de openbare ruimte speelt hierbij een centrale rol, evenals de mate waarin lopen en fietsen worden gefaciliteerd als vanzelfsprekende vormen van verplaatsing.

Voor het principe *voldoende daglicht* wordt beoordeeld in hoeverre daglichttoetreding is meegenomen in het ontwerp van gebouwen en de openbare ruimte. Oriëntatie, gebouwhoogte en open plinten zijn hierbij belangrijke factoren die bepalen hoeveel natuurlijk licht mensen binnen en buiten ervaren.

De toetsing van het principe *geen geluidsoverlast boven de norm* is opgenomen in Hoofdstuk 10 over milieu en geluid. Hier wordt toegelicht hoe in het ontwerp rekening wordt gehouden met geluidsbelasting vanuit infrastructuur of andere bronnen, en welke maatregelen worden getroffen om hinder te beperken.

Tot slot wordt het principe *goede luchtkwaliteit* getoetst op basis van de uitgangspunten in Hoofdstuk 9 over luchtkwaliteit. Daarbij gaat het om het beperken van blootstelling aan vervuilde bronnen, het benutten van groen voor luchtzuivering en het nemen van ontwerpmaatregelen die de luchtkwaliteit verbeteren of beschermen.